

14 ОКТОМВРИ — ПРЕПОДОБНА ПЕТКА БЪЛГАРСКА

Преподобна Петка, именувана също Параскева, живял в единадесетия век. Родителите ѝ били българи. Живеели в градец Епиват, в Тракия, на Мраморно море, между Силиврия и Цариград Те били състоятелни хора. Известни на мнозина.

Петка имала брат, който приел монашество и стигнал до архиерейски сан. Като брат си и тя още от ранни години проявявала наклонност към монашески живот.

Един ден в църква чула думите на Евангелието: «Който иска да върви след Мене, нека се отрече от себе си, да вземе кръста си и Ме последва!» (Марк 8:34). Тия думи на Господа Исуса Христа я развълнували силно. Замислила се и решила да ги изпълни.

На излизане от храма съблякла богатата си дреха и я подарила на един бедняк. След някое време пак дала дрехата си на една сиромахкия. Това вършела често. Родителите ѝ се сърдели, че всичките си дрехи дава на бедните. Тя ги успокоявала с думите:

— Иначе не мога да живея!

Починали родителите ѝ. Като останала сама в къщи, блажена Петка намислила съвсем да се раздели със света. Раздала наследеното имущество на бедните, посетила Цариград и обходила светите му места. Вслушвала се в наставленията на ревностни подвижници. По техен съвет се заселила в Ираклийското предградие, при усамотения храм «Покров Богородичен». Там прекарала в молитви, пост и горещи сълзи пет години.

Като се изминали тия пет години, тя изпълнила отдавнашното си желание: отишла в Палестина, поклонила се на Гроба Господен, посетила и всички други места, осветени чрез живота на Спасителя. След това се заселила в Йорданската пустиня.

В тая пустиня, където преди това се е подвизавала преподобна Мария Египетска, тя водела като нея равноангелски живот. Тук Петка търпяла и пек, и студ. Хранела се само с трева веднъж през деня — след залеза на слънцето. Зъл дух я изкушавал с мечти и привидения. Но тя винаги имала Господа за свое прибежище. Тъй прекарала тя тук много години. Стигнала до старост.

Веднъж, както стояла на молитва, явил ѝ се ангел Господен и ѝ казал:

—Остави пустинята и се върни в твоето отечество. Там трябва да оставиш тялото си на земята и с душата си да минеш при Господа.

Зарадвала се света Петка, че вече е приближило времето да се раздели с тялото си и с душата си да отиде във вечните селения.

Минала през Цариград. Посетила храма «Света София». Във Влахернския храм се молила дълго пред чудотворната икона на света Богородица.

Като се върнала в Епиват, тя не заварила жив никого от своите роднини и познати. Като странница заживяла при храма «Свети Апостоли», отдала се и тук всецяло на молитва.

Минали две години.

Блажената се молела в своето усамотение и тъй, както се молела, предала на Бога душата си.

Христолюбиви епиватски граждани я погребали във от градеца като чужденка.

Недалеч от мястото, където преподобната била погребана, се подвизавал един стълпник. По това време умрял някакъв моряк. Тялото му било захвърлено близо до онова място. Зловонието от разлагачия се труп било толкова силно отвратително, че стълпникът бил принуден да слезе от стълпа и да помоли близките жители да погребат тялото на нещастния човек.

Благочестиви, но прости хора почнали да копаят гроб и намерили в земята тялото на преподобна Петка, запазило се нетленно. Те се уплашили. Не знаели какво да правят. Били неуки в духовните неща. В простотата си оставили нетленното тяло в гроба и при него закопали смрадния труп.

На следващата нощ един от тия благочестиви люде, на име Георги, сънувал девица, цяла в светлина, облечена в царско облекло и заобиколена от войници. Един от войниците се доближил до Георги, хванал го за ръка и му казал:

— Защо тъй презряхте тялото на преподобна Параскева? Изкарайте го из смрадния гроб и го положете в ковчег. Царят Бог иска да я прослави на земята.

Тогава и дивната девица казала на смутения Георги:

— Побързай да изкараш мощите ми. Не мога да търпя смрада. Моя родина е Епиват, где то вие живеете.

В същата нощ една благоговейна жена, Евфимия, имала подобно видение.

На другия ден двете явления били бързо разгласени. Гробът бил разкопан. Нетленното тяло било извадено и поставено по благоговейно - тържествен начин в съборния храм «Св. Апостоли».

При светите мощи станали много изцеления: слепи проглеждали, хроми проходили, болни от тежки, неизличими болести, оздравявали.

В 1238 г. българският цар Иван Асен наредил мощите да бъдат пренесени в столицата Търново. Царят и тогавашният български патриарх Василий, при стечение на огромно множество народ, тържествено ги посрещнали. Мощите били поставени в построения за тях храм «Преподобна Петка».

В 1393 г. столицата била превзета от турците. Мощите на преподобна Петка били пренесени в град Видин, който все още се задържал свободен под властта на Страцимир. В 1396 г. паднал и Видин под турска власт. Мощите били пренесени в Сърбия. В 1521 г. турският султан Сюлейман Великолепни превзел Белград и изпратил мощите на преподобна Петка в Цариград. Приела ги с благоговейна почит Цариградската патриаршия. В 1641 г. патриаршията предала мощите на влашкия воевода Ио Василий Воевод. В замяна на това Ио Василий Воевод изпратил на патриаршията значителна сума, с която била изплатена част от данъците ѝ, налагани от турската власт.

Мощите на преподобна Петка Българска били пренесени в град Яш, Румъния, гдето почиват и досега, дълбоко почитани от целия румънски народ.

Още от древни времена паметта на св. Петка - Параскева се тачи благоговейно както в България, така и в Гърция, Сърбия и Румъния.

Още в дванадесетия век, по заповед на Цариградския патриарх Николай Музалон (1147—1151 г.), дякон Василий написал бллголепно житие на преподобната. Такова житие написал двеста години по-късно и св. патриарх Евтимий Търновски.